

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آخرین رای دیوان بین‌المللی دادگستری
در زمینه آزمایشات هسته‌ای
در جزیره مارشال

اسماعیل صمیمی پور

فاطمه بابایی

میراثنامه	: صومپور، اسامپور، ۱۳۵۹ -
طوان و نام پندار	: آخرین رای دیوان بین‌المللی دادگستری در زمینه آزمایشات هسته‌ای در جزیره مارشال/ اسامپور، صومپور، فاطمه بابایی.
شخصیات نشر	: تهران: حقوق‌یار، ۱۳۹۷.
شخصیات طاهری	: ۱۱۲ ص، 978-622-6015-47-9
شایک	: فیما
وضوحیت فهرست	: افریس
لریس	: کاتلن: ص. [۱۰۹] - ۱۱۱.
یادداشت	: سلاح‌های هسته‌ای (مشرق بین‌المل)
موضوع	: (Nuclear weapons (International law
موضوع	: از انس بین‌المللی انرژی اتمی
موضوع	: International Atomic Energy Agency
موضوع	: معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (۱۹۶۸)
موضوع	: (Comprehensive Nuclear - test - Ban treaty) 1996

موضوع	: معاهده منع جامع آزمایش‌های هسته‌ای (۱۹۹۶)
موضوع	: (Treaty on the Non-proliferation of Nuclear Weapons (1968
موضوع	: سلاح‌های هسته‌ای - جزایر مارشال - آزمایش‌ها
موضوع	: Nuclear weapons - Testing - Marshall Islands
موضوع	: بابایی، فاطمه، ۱۳۵۹ -
شماره افزوده	: KZ۵۴۷۵۳/۳۸ ۱۳۱۷
رده بندی گنگره	: ۲۲۷/۱۲۴۷
رده بندی دیویی	: ۵۳۸۱۲۰۳
شماره کاتالانسی ملی	

آخرین رای دیوان بین‌المللی دادگستری در زمینه آزمایشات هسته‌ای در جزیره مارشال

ادعین صمیمی پور - فاطمه بابایی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

تیراژ: ۲۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ

ISBN: 978-622-6015-47-9

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۱۵-۴۷-۹

مرکز بخش: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان روانمهر،
بن‌بست دولت‌شاهی، پلاک ۱ واحد ۱، انتشارات حق‌یار

فروشگاه الکترونیکی: www.hoghoghyaar.com تلفن تماس: ۶۶۹-۲۰۷۳

۶۶۴۹۲۲۹۵ فکس: ۶۶۴۰۶۲۸۵، ۸۷

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه.....
کلیات.....	۷.....
مقدمه مولف.....	۷.....
پیشگفتار.....	۱۰.....
مقدمه.....	۱۱.....
فصل اول : آشنایی با سازمان‌ها و نهادهای هسته‌ای.....	۱۳.....
جامعه بین‌الملل و سلاح‌های هسته‌ای.....	۱۳.....
سازمان معاهده منع جامع آزمایشهای هسته‌ای.....	۱۴.....
آژانس انرژی هسته‌ای (NEA).....	۱۴.....
سازمان اروپایی تحقیقات هسته‌ای (CERN).....	۱۵.....
آژانس بین‌المللی انرژی اتمی.....	۱۶.....
تاریخچه سلاح‌های هسته‌ای.....	۱۸.....
تعریف و آثار سلاح‌های هسته‌ای.....	۲۰.....
بمب هسته‌ای.....	۲۲.....
ویژگی‌های سلاح‌های هسته‌ای.....	۲۴.....
بمب اتمی.....	۲۵.....
نکاتی در مورد بمب‌های هسته‌ای.....	۲۵.....
بمب اتمی A.....	۲۶.....

۲۶.....	اثرات و مراحل انفجارهای هسته ای.....
۲۷.....	تشعشع هسته‌ای.....
۲۹.....	فصل دوم: آشنایی با پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته ای.....
۲۹.....	آشنایی با معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای NPT.....
۲۹.....	زمینه‌های شکل‌گیری معاهده NPT.....
۳۰.....	مواد NPT معاهده.....
۳۰.....	اهداف معاهده NPT.....
۳۱.....	سابقه تاریخی.....
۳۳.....	روند انعقاد معاهد منع گسترش سلاح‌های هسته ای.....
۳۵.....	اهداف پیمان منع گسترش تسلیحات اتمی.....
۳۶.....	الف) خلع سلاح.....
۳۷.....	ب) الزام بین‌المللی به همکاری و انتقال فناوری.....
۳۸.....	پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و عدم تعادل حقوق و تعهدات.....
۳۹.....	الف) ایرادات شکلی (نابرابری شکلی).....
۴۰.....	ب) نابرابری حقوق و تعهدات در ماهیت.....
۴۱.....	ج) قدرت الزام آور.....
۴۳.....	مکانیسم اجرایی پیش‌بینی شده.....
۴۸.....	اقدامات پیش‌گیرنده و امکان تعلیق همکاری.....
۵۱.....	فصل سوم: انتقال فناوری هسته‌ای برای مقاصد صلح آمیز بر اساس حقوق بین‌الملل.....
۵۱.....	انتقال فناوری هسته‌ای بر اساس مقررات NPT.....
۵۲.....	تصویب پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای NPT.....
۵۳.....	تعهد به انتقال فناوری هسته‌ای برای استفاده صلح آمیز.....
۵۳.....	تشویق به استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای.....

۵۵.....	تعهد به اشتراک گذاردن کاربردهای صلح آمیز انفجارهای هسته ای
۵۶.....	تعهد به عدم انحراف و خلع سلاح بر اساس پیمان منع گسترش تسلیحات هسته ای
۵۷.....	تعهد کشورهای فاقد تسلیحات هسته ای به عدم انحراف
۵۷.....	تعهد کشورهای دارای تسلیحات هسته ای به خلع سلاح
۵۸.....	توقف مسابقه تسلیحات هسته ای
۵۹.....	خلع سلاح و کنترل تسلیحات هسته ای
۶۲.....	تحولات تاریخی خلع سلاح و کنترل تسلیحات هسته ای
۶۵.....	اهداف خلع سلاح و کنترل تسلیحات هسته ای
۶۷.....	اشکال خلع سلاح هسته ای
۶۸.....	نظام منع گسترش تسلیحات هسته ای
۷۱.....	آثار تمديد گستره، غیر مطمئن و نامعلوم NPT

فصل چهارم: طرح شکایت - رایبر مارشال بر علیه دارندگان سلاح های هسته ای. ۷۳

۷۳.....	معرفی جزایر مارشال
۷۶.....	تاریخچه انواع آزمایشات هسته در جزایر مارشال توسط آمریکا
۷۶.....	اولین آزمایش اتمی زیر آب (۱۹۴۶)
۷۹.....	اولین آزمایش بمب هیدروژنی (۱۹۵۲)
۸۰.....	کسل رومو
۸۱.....	کسل براوو
۸۲.....	تغییر رویه میزبان آزمایش های هسته ای آمریکا در دهه ۱۹۵۰ به شلی "نسل"
۸۳.....	شکایت جزایر مارشال از آمریکا
۸۴.....	فرایند دادخواهی دوگانه ملی و بین المللی
۸۴.....	الف) دادخواهی ملی
۸۵.....	ب) دادخواهی بین الملل
۸۶.....	مستندات و استدلال های حقوقی جزایر مارشال
۸۸.....	تاثیر آزمایشات هسته ای بر روی بقای نسل

- ۸۸..... مواضع و واکنش‌های طرف‌های شکایت
- رد دعوی جزایر مارشال علیه آمریکا و چند شخص حقیقی و حقوقی در دادگاه فدرال
آمریکا..... ۸۹
- روند شکایت جزایر مارشال در دادگاه لاهه..... ۹۲
- رد شدن شکایت جزایر مارشال علیه انگلیس در دیوان لاهه..... ۹۴
- فصل پنجم: معاهده و سازمان منع جامع آزمایشات هسته‌ای..... ۹۷
- معاهده منع جامع آزمایش‌های هسته‌ای..... ۹۷
- گاه شمار وقایع و اتفاقات هسته‌ای تا انعقاد CTBT..... ۹۷
- آغاز آزمایش‌های هسته‌ای (۱۹۴۵-۱۹۵۴)..... ۹۸
- آغاز نگرانی جامعه بین‌الملل به آثار آزمایش‌های هسته‌ای (۱۹۴۵)..... ۹۹
- نخستین منطقه عاری از سلاح هسته‌ای (۱۹۵۹)..... ۹۹
- نخستین معاهده بین‌المللی تهدید آزمایش‌های هسته‌ای (۱۹۶۳)..... ۱۰۰
- دومین منطقه عاری از سلاح‌های هسته‌ای (۱۹۶۸)..... ۱۰۱
- معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (۱۹۶۸)..... ۱۰۱
- معاهدات دوجانبه تهدید آزمایش‌های هسته‌ای (۱۹۷۴، ۱۹۷۵)..... ۱۰۲
- سومین منطقه عاری از سلاح‌های هسته‌ای (۱۹۸۵)..... ۱۰۳
- اعلام استمهال و توقف یکجانبه آزمایش‌های هسته‌ای شوروی (۱۹۹۱، ۱۹۹۰)..... ۱۰۳
- توافق در جهت مذاکره پیرامون معاهده خلع جامع آزمایش‌های هسته‌ای..... ۱۰۴
- ماهیت همکاری و معاضدت قضایی در اجرای CTBT..... ۱۰۵
- نتیجه‌گیری..... ۱۰۶
- پیشنهادهای..... ۱۰۷
- منابع..... ۱۰۹

کلیات

مقدمه مؤلف

مجمع الزاری مارشال علیه کشورهای هسته‌ای که به علت عمل نکردن به تعهدات خود در زمینه خلع سلاح هسته‌ای و کنار نگذاشتن مسابقه تسلیحاتی هسته‌ای را در دیوان بین‌المللی دادگستری تحت پیگرد قرار داده است.

مسئولان جزایر مارشال در دادگستری که به دیوان بین‌المللی دادگستری ارائه شده، تاکید کرده اند: "اگر توقف مسابقه تسلیحات هسته‌ای در جهان و خلع سلاح هسته‌ای از نظر جامعه بین‌المللی اولویتی حیاتی محسوب می‌شود، کشورهای جهان باید بدانند که جزایر مارشال به شدت تحت تاثیر پیامدسی نتیجه بار سلاحهای هسته‌ای قرار گرفته است."

مجمع الجزایر مارشال که در دل اقیانوس آرام واقع شده است، از این کشورها خواسته است برای عمل به تعهدات و وظایف خود در قبال پیمان منع تکثیر سلاحهای هسته‌ای، تمام تدابیر لازم را به اجرا گذارند.

جزایر مارشال در فاصله سالهای ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۰ صحنه آزمایشهای هسته‌ای متعددی بود. این مجمع الجزایر در ۲۴ آوریل سال ۲۰۱۴ شکایتی بر ضد هشت کشور چین، کره شمالی، فرانسه، هند، پاکستان، روسیه، انگلیس، آمریکا و همچنین رژیم صهیونیستی به دیوان بین‌المللی دادگستری ارائه کرد. با این حال، این شکایت علیه آمریکا از طریق رجوع به دادگاه‌های این کشور صورت گرفته است و به دلایل مختلف، هنوز جنبه ضدآمریکائی شکایت در دیوان لاهه رو نشده است و در فاز اول دادخواست بین‌المللی، شکایت علیه انگلیس، هند و پاکستان طرح شده است. این در حالی است که مقامات جزایر مارشال اعلام کرده‌اند که این شکایت را علیه آمریکا و دیگر دارندگان سلاح هسته‌ای از جمله رژیم

صهیونیستی نیز طرح خواهند کرد. از همین رو، در گزارش‌های دولتی جزایر مارشال، به صورت ویژه سابقه آزمایش‌های هسته‌ای آمریکا در این کشور شرح داده شده است. بر اساس اعلام رسمی این کشور، آمریکا در اول مارس ۱۹۵۴، بزرگ‌ترین افنجار مربوط به آزمایش بمب هیدروژنی ۱۰ مگاتنی خود را ۱۰۰۰ برابر قوی‌تر از انفجار هیروشیما بوده است، در منطقه فوق‌الذکر انجام داده است.

جزایر مارشال که کشوری ذره‌بینی در اقیانوس آرام است، علیه برخی دولتها به ویژه آمریکا به دلیل داشتن سلاح هسته‌ای و عدم تلاش واقعی برای نابودی زرادخانه‌های خود یعنی تخت‌انژ از تهدات آن پی‌تی، شکایت کرده است. این گزینه می‌تواند الگوئی برای دیپلماسی هسته‌ای فعال ایران در مواجهه با غرب باشد؛ غربی که تاکنون با سرپوش گذاشتن بر تخلفات خود، بر مقابله با ایران، نقش شاکی و مطالبه‌گر را بازی کرده است. جزایر مارشال، دو فرایند قضائی معجزانه‌ای را در خصوص تعقیب خواسته‌های خود در پیش گرفته است: دادخواهی ملی و دادخواهی بین‌المللی.

۱. دادخواهی ملی:

جزایر مارشال با تأکید بر نقش آمریکا در نقض تعهدات بین‌المللی مربوط به خلع سلاح هسته‌ای، شکایتی را علیه دولت آمریکا در دادگاه منطقه فدرال در سانفرانسیسکو تقدیم کرده است. در این شکایت، علاوه بر مبانی حقوقی بین‌المللی تخلفات آمریکا در توسعه سلاح هسته‌ای و عدم التزام به خلع سلاح، سابقه آزمایش‌های هسته‌ای این کشور در جزایر مارشال نیز به عنوان محور و مبنائی از شکایت در این دادگاه داخلی آمریکا مورد استناد قرار گرفته است. بعید به نظر می‌رسد که دادگاه منطقه‌ای سانفرانسیسکو به شکایت مذکور پاسخ مثبت داده و به نفع شاکی و علیه دولت آمریکا رأی صادر نماید. اما این کشور هم با رجوع به دادگاه‌های داخلی آمریکا، در انتظار کسب رأی علیه آمریکا نبوده است، بلکه عمدتاً در تلاش است تا آسیب‌پذیری عملکرد آمریکا در رابطه با سلاح‌های هسته‌ای را که طی دو دهه به مرگ هزاران تبعه جزایر مارشال و نابودی محیط زیست آن کشور منجر شده است، به خبر اول در عصر حاضر تبدیل نماید.

۲. دادخواهی بین‌المللی

دیوان بین‌المللی دادگستری، بالاترین مرجع قضائی بین‌المللی است. این اعتبار هم به دلیل سابقه این دادگاه به عنوان دادگاهی جهانی است و هم به جایگاهی مربوط می‌شود که

این دیوان به عنوان یکی از ارکان شش گانه اصلی سازمان ملل متحد دارد. در واقع، دیوان لاهه به عنوان رکن اصلی قضائی سازمان ملل متحد، در کنار شورای امنیت، مجمع عمومی و دیگر ارکان، تحقق اهداف منشور ملل متحد را تعقیب می کند. به دلیل همین اعتبار جهانی است که طرح شکایت در آن حتی اگر به نتیجه مناسب هم نرسد، دارای جنبه های روانی و سیاسی بین المللی بوده، توجه افکار عمومی جهانی را جلب می نماید.